UNIVERSITÄTS
BIBLIOTHEK
WUPPERTAL

BERGISCHE
UNIVERSITÄT
WUPPERTAL

Universitätsbibliothek Wuppertal

Opera Ciceronis Epistolica

Cicero, Marcus Tullius

Lvtetiae Parisiorum, ad Eidus Ianuar. Anno. MDXXII.Calculo Roma

Ad Q.C.fratrem, liber tertius

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.
Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

urn:nbn:de:hbz:468-1-687

Visual Library

reſcribo,q̃ tu ĩ hac eadē breui epiſtola πραγματικῶς valde ſcripſiſti. De quo ꝑtis,vt ad te ní
hil occultās,nihil diſſimulās,nihil tibi indulgēs,germane,fraterneq; reſcribā, id eſt,vtrū vo
les vt dixerimꝰ,ad expediendū te,ſi cauſa ſit,cōmorere.Si mi Quinte parua aliqua res eſſet,ĩ
qua ſciſcitarere qd vellē,tñ,cū tibi ꝑmiſſurus eſſē,vt faceres qđ velles,ego ipſe qd vellē oſtē-
derē.In hac vero re,hoc ꝓfecto q̃ris,cuiuſmodi illū annū,qui ſequit̃,expectē.plane aut trāql
lū nobis,aut certe munitiſſimū.Q; quotidie domus,ꝙ forum,ꝙ Theatri ſignificatiōes de-
clarant,neq; laborant,ꝙ mea cōſcientia copiarū noſtrarū,ꝙ Cęſaris,ꝙ Pōpeii gratiā tenemꝰ,
hæc me,vt cōfidā,faciūt.Sin aliquis erumꝑet amētis hominis furor,oīa ſunt ad eū frangen-
dum expedita.Hęc ita ſentio,iudico,ad te explorate ſcribo . Dubitare te nō aſſentatorie,ſed
fraterne veto.Quare ſuauitatis eqdē noſtrę fruēdę cauſa,cuꝑerē te ad id tēpus venire, qđ di
xeras,ſed illud malo tñ,qđ putas,magis etiā,illa etiā magni æſtimo me ἀμφιλαφίαν illā tuā
& expectationē debitorꝝ tuorꝝ.Illud qdē ſic habeto,nihil nobis expeditis,ſi valebimꝰ,fore for
tunatius.parua ſunt,q̃ deſunt,quo noſtris qdē moribꝰ,& ea ſunt ad explicādū expeditiſſima,
Ambitus. modo valeamꝰ.Ambitꝰ redit immanis,nunq̃ fuit par.Qui ne tātus fuit ex coitione Mennii,
quā cū Domitio habuit Scaurus vnū vincere Meſſalā fleret,nō dico ὑπερβολάς vel HS.cēties
cōſtituūt in ꝓrogatiua ꝓnūciare.Res ardet inuidia.Tribunitii cādidati compromiſerūt HS.
CCCC.in ſingulos apud M.Catonē depoſitis ꝑtere eiꝰ arbitratu,vt q contra feciſſet,ab eo
cōdemnaret̃.q̃ quidē comitia,gratuita ſi fuerint,vt putant̃,plus vnꝰ Cato fuerit,q̃ oēs leges
Librarius. oēſq; iudices.Cū a me literas Librarii manu accepis,ne paulū otii me habuiſſe iudicato:cū
aūt mea,nullū.ſic.n.habeto nūq̃ me a cauſis,& iudiciis diſtrictiorē fuiſſe,atq; id anni tꝑe gra
uiſſimo,& caloribus maximis.Sed qm̃ hæc tu ita ꝑſcribis,ferēda ſunt,neq; cōmittēdū,vt aut
ſꝑei,aut cogitationi veſtrę ego videar defuiſſe:ꝑſertim,cū tametſi id difficilius fuerit,tñ ex
hoc labore magnā gratiā,magnāq; dignitatē ſim collecturus.Itaq;,vt tibi placet,damus oꝑe
rā,ne cuius aīum offendamꝰ,atq; vt etiā ab iis ipſis,q nos cū Cęſare tā cōiūctos dolēt,diliga
mur:ab ęquis vero,aut etiā a ꝓpēſis in hāc partē vehemēter excolamur,& amemur.De am-
bitu cū atrociſſime ageret̃ ĩ Senatu multos dies,ꝙ ita erāt ꝓgreſſi cādidati cōſulares,vt nō
eſſet ferēdū,ĩ Senatu nō fui.Statui ad nullā medicinā reip.ſine magno ꝑſidio accedere.Quo
De pręuar. absol. die hęc ſcripſi,Druſus erat de ꝑuaricatione a Tribunis ærarii abſolutus,in ſumma quattu-
or ſententiis,cū Senatores,& eqtes damnaſſent.Ego eodē die poſt meridiē Vatiniū aderā de
fenſurus.ea res facilis eſt.Comitia in mēſem Septēbrē reiecta ſūt.Scauri iudiciū ſtatim exer-
cebit̃,cui nos nō deerimꝰ.συνδείπνους σοφοκλέους,q̃q̃ a te actā fabellā video eſſe feſtiue,nullo
modo ꝓbaui.Venio nūc ad id,qđ neſcio an primum eſſe debuerit.O iucundas mihi tuas de
Britannia literas.timebam Oceanū,timebā littꝰ inſulę.Reliqua nō equidē cōtemno,ſed plus
Hypotheſis. habent tñ ſꝑei,q̃ timoris,magiſq; ſum ſollicitus expectatiōe ea,q̃ metu.Te vero ὑπόθεσιν ſcri
bendi egregiā habere video.Quos tu ſitꝰ,quas naturas rerū,& locorꝝ,quos mores, quas gē
teis,quas pugnas,quē vero ipſum imꝑatorē habes?Ego te libenter,vt rogas,quibꝰ rebꝰvis
Noctuam Athenas. adiuuabo,& tibi verſus,quos rogas,γλαῦκα εἰς ἀθήνας mittā.Sed heu tu,cælari videor a te.
Verſus Cice.græci. quo modo nā mi frater de noſtris verſibus Cæſar?primum librū ſe legiſſe ſcripſit ad me an-
te:& prima ſic,vt neget ſe ne gręca quidē meliora legiſſe.Reliqua ad quendam locū ῥαθυμώ-
τερα.hoc enim vtitur verbo.Dic mihi verum,num aut res,aut χαρακτὴρ nō delectat?nihil
Character. eſt,quod vereare.Ego enim ne pilo quidem minus te amabo.Hac de re φιλαλήθως,vt ſoles,
ſcribe fraterne. Vale.

M.T.C.EPISTOLARVM AD Q.C.FRATREM, LIBER TERTIVS.

M.T.C.QVINTO C.FRATRI.S.

EGo ex magnis caloribꝰ(nō.n.meminimꝰ maiores)ĩ Arpinati ſūma
cū amœnitate fluminis me refeci ludorꝝ diebꝰ, Philotimo tribulibꝰ
Arcanum. cōmēdatis.In Arcano ad.IIII.Iduū Septēb.fui.ibi Mēſidiū cū Philo
xeno,aquāq; quā ii ducebāt nō lōge a villa belle ſane fluētē vidi,ꝑ-
ſerti maxīa ſiccitate,vberiorēq; aliquāto ſeſe collecturos eē dicebāt.
Diphilus. Apđ Herū recte erat. In Maniliano offēdi Diphilū Diphilo tardio
Pauimenta porticus. rē,ſed tñ nihil ei reſtabat ꝑter balnearia,& ambulationē,& auiariū.
Villa mihi valde placuit,ꝓpterea ꝙ ſūmā dignitatē pauimēta por
ticꝰ habebāt:qđ mihi deniq; apparuit, poſteaq̃ & ipa tota patet,&
Tectorium concinnū. colūnę politę ſūt.Totū in eo ē,qđ mihi erit curę,tectoriū vt cōcin-

num ſit.pauimēta recte fieri videbanť,cameras quaſdam non probaui,mutariq; iuſſi. Quo — Cameræ.
loco in porticu te ſcribere aiunt vt Atriolum fiat,mihi,vt eſt,magis placebat.neq; em̄ ſatis — Atriolum.
loci eſſe videbať Atriolo,neq; fere ſolet,niſi in his ædificiis fieri,in qb⁹ eſt Atriū maius,nec
habere poterat adiūcta cubicula,& eiuſmodi membra.Nūc hoc vel honeſtatē teſtudinis,vel
valde bonū ęſtiuū locū obtinebit.Tu tñ,ſi aliter ſentis,reſcribe q̃primū.In balneariis,Aſſa in
alterū Apodyterii angulū ꝓmoui,ꝓpterea ꝙ ita erāt poſita,vt eoꝝ Vaporariū ex quo ignis — Apodyterium.
erūpit,eſſet ſub tectū cubiculi: ſubgrāde cubiculū aūt,& hybernū altū valde ꝓbaui,ꝙ & am
pla erant,& loco poſita ambulatiōis vno latere,eo ꝙ eſt ꝓximū balneariis.Columnas neq; re — Vaporariū
ctas,neq; e regiōe Diphilus collocarat.eas ſcilicet demolieť,aliqñ ꝑpēdiculo & linea diſcet
vti.Oīno ſꝑero paucis mēſib⁹ opus Diphili ꝑfectū fore.curat.n.diligētiſſime Cœſi⁹, q tū me
cū fuit.Ex eo loco recta,Vitularia via ꝑfecti ſum⁹ ī Fufidianū fundū,quē tibi ꝓximis nūciis — Vitularia
Arpini de Fufidio HS.CCCC.emeram⁹.Ego locū ęſtate vmbroſiorē vidi nūq̃.ꝑmultis locis — via.
aquā ꝓfluētē,& eā vberē.Quid quęris?Iugera.L.prati Cœſius irrigaturū facile te arbitrabať.
Equidē hoc,qđ melius intelligo,affirmo,mirifica ſuauitate te villam habiturum,piſcina, &
ſalientibus additis,palęſtra,& ſylua viridicata.Fundū audio te hunc Bōbilianum velle reſi- — Salientes.
nere.de eo quid videať,ipſe cōſtitues.Caluus aiebat aqua dempta,& eius aquę iure cōſtitu- — Sylua viridicata.
to,& ſeruitute fundo illi impoſita,tñ nos ꝑcium ſeruare poſſe,ſi vendere vellemus.Meſſidiū
mecū habui.is ſe ternis nūmis in ꝑdē tecū trāſegiſſe dicebat.ſeſe autē menſum ꝑdibus aie- — Reſinere.
bat paſſuū.CCCC.M.mihi plus viſum eſt.Sed ꝑſtabo,ſumptum nuſq̃ meli⁹ poſſe poni. Chi
lonē arceſſerā Venafro.ſed eo ipſo die quattuor eius cōſeruos,& diſcipulos Venafri cunicu — Cuniculo
lus oppreſſerat.Id.Septēb.in Laterio fui,viā ꝑſꝑexi,q̃ mihi ita placuit,vt opus publicū vi- — oppreſſi.
deretur eſſe,ꝑter.CL.paſſuū.ſum em̄ ipſe mēſus ab eo pōticulo,qui eſt ad Furninę Satricum
verſus.eo loco puluis,nō glarea iniecta eſt,& mutabiť,& ea vię pars valde accliuis eſt.ſed in
tellexi aliter duci nō potuiſſe,ꝑſertim cum tu,neq; p Locuſtæ, neq; Varronis velles ducere. — Locuſta.
Veluinus ante ſuū fundū ꝓꝑe minuerat.Locuſta non attigerat,quē ego Romę aggrediar,&
vt arbitror,cōmouebo:& ſimul inde Taurū,quē tibi audio ꝓmiſiſſe,qui nunc Romę erat,de
aqua p fundū ei⁹ ducēda rogabo.Nicophorū villicū tuū ſane ꝓbaui,q̃ſiuiq; ex eo qd ei de il-
la ædificatiūcula†Laterii,de qua mecū locut⁹ es,mādauiſſes.tū is mihi reſpōdit ſe ipſum ei⁹ — Aedificatiuncula.
operis HS.CCCXVI.cōductorē fuiſſe,ſed te poſtea multa addidiſſe ad opus, nihil ad ꝑciū, — †Lateri.
itaq; id ſe obmiſiſſe.Mihi hercule valde placet te illa,vt cōſtituebas,addere.q̃q̃ ea villa,q̃ nūc
eſt,tanq̃ philoſophia videť eſſe,q̃ obiurget cęterarū villarū inſaniā, verūtamen illud additū
delectabit.Topiariū laudaui,ita oīa cōueſtiuit edera,qua baſim villæ,qua intercolumnia am — Topiariū.
bulationis,vt deniq; illi palliati topiariā facere videanť,& ederā vēdere.Iam ἀποδυτηρίῳ nihil — Qua.
alſius,nihil muſcoſius.Habes fere de rebus ruſticis.Vrbanam expolitionem vrget ille quidē — Intercolumnia.
& Philotimus & Cincius,ſed etiam ipſe crebro interuiſo,quod eſt facile factu.Quāobrem ea
te cura liberatū volo.De Cicerone,ꝙ me ſemper rogas,ignoſco equidē tibi,ſed tu quoq; mi- — Top.fac.
hi velim ignoſcas.Non enim concedo tibi,plus vt illum ames,q̃ ipſe amo. Atq; vtinam his — Alſius.
diebus in Arpinati,quod & ipſe cupierat,& ego non minus,mecum fuiſſet.Quod ad Pōpo- — Muſcoſius.
niam,ſi tibi videtur,ſcribas velim,cum aliquo exibimus,eat nobiſcum, puerumq; ducat,cla
mores efficiam,ſi eum mecum habuero otioſum:nam Romæ reſpirandi non eſt locus.Id me
ſcis antea gratis tibi eſſe pollicitum. Quid nūc putas tanta abs te mihi mercede propoſita?
Venio nunc ad tuas literas,quas pluribus epiſtolis accepi dū ſum in Arpinati.nā mihi vno — Eplę tres.
die tres ſunt redditæ,equidē,vt videbanť,eodē abs te datę tēpore,vna plurib⁹ verbis,in qua
primū erat,ꝙ antiquior dies in tuis fuiſſet aſcripta literis,q̃ in Cęſaris.id facit Appius nōnū
q̃ neceſſario,vt cū tabellarios cōſtituerit mittere,literas,quia a nobis acceperit,aliqua re no
ua impediať,& neceſſario ſerius,q̃ cōſtituerat,mittat,neq; nos datis iam epiſtolis diem com
mutari curemus.Scribis de Cęſaris ſummo in nos amore:hūc & tu fouebis,& nos quibuſcū
q; poterimus reb⁹ augebimus.De Pompeio & facio diligēter,& faciā qđ mones. Q; tibi mea
ꝑmiſſio māſionis tuę grata eſt,id ego ſummo meo dolore,& deſiderio,tamen ex parte gau
deo.In Hippodamis, & nōnullis aliis arceſſendis qd cogites,non intelligo.Nemo iſtoꝝ eſt,q
nō abs te munus fundi ſuburbani inſtar expectet. Trebatiū vero meū,ꝙ iſto admiſceas nihil
eſt.Ego illū ad Cæſarē miſi,q mihi iā ſatiſfecit:ſi ipſi minus,ꝑſtare nihil debeo:teq; itē ab eo
vidico,& libero. Qđ ſcribis,te a Cęſare quotidie plus diligi,īmortaliter gaudeo.Balbū vero — Gaudeo īmortaliter.
q eſt iſti⁹ rei,quēadmodū ſcribis,adiutor,in oculis fero. Trebonium meū a te amari,teq; ab

illo,ꝑgaudeo.De tribunatu qđ ſcribis,ego vero nominatim ꝑtiui Curtio,& mihi ipſe Cæſar nominatim Curtio paratū eſſe reſcripſit,meaq; in rogādo verecūdiā obiurgauit.Sicui ꝑterea ꝑtiero(id qđ etiā Appio dixi,vt ad illum ſcriberet)facile patiar mihi negari,q̄m illi q ſibi moleſti ſunt,ſibi negari a me non facile patiunt̄.Ego Curtium, id qđ ipſi dixi,nō modo rogatione,ſed etiam teſtimonio tuo diligo,ꝙ literis tuis ſtudium illius in ſalutem noſtram

Britannicę res.

facile ꝑſpexi.De Britānicis reb⁹ cognoui ex tuis literis nihil eſſe,nec qđ metuamus,nec qđ gaudeamus.De publicis negotiis,quæ vis ad te Tironem ſcribere , negligentius ad te ante

Oīa minima,maxima.

ſcribebam,ꝙ omnia minima,maxima ad Cæſarem mitti ſciebam.Reſcripſi epiſtolæ maximę. Audi nunc de minuſcula,in qua primum eſt,de Clodii ad Cæſarē literis:in quo Cęſaris cōſilium probo,ꝙ tibi amantiſſime ꝑtenti veniam non dedit,vti vllum ad illam furiam verbū reſcriberet.Alterum eſt de Caluenti Marii oratione . qđ ſcribis, miror tibi placere me ad eū reſcribere,pręſertim cum illam nemo lecturus ſit:ſi ego nihil reſcripſero,mea in illum pueri

Dictata.
Orat.Cice.
Poema incidi.
Fontes ſitiunt.

omnes tanq̄ dictata ꝑdiſcāt.Libros meos quos expectas inchoaui,ſed conficere nō poſſum his dieb⁹.Orationes efflagitatas ꝓ Scauro,& pro Plantio abſolui.Poema ad Cęſarē qđ compoſueram,incidi.Tibi qđ rogas,quoniam ipſi fontes iam ſitiunt,ſi qd habebo ſpatii,ſcribam. Venio ad tertiam.Balbum,ꝙ ais mature Romam bene comitatum eſſe venturū,mecumq; aſſidue vſq; ad Idus Maias futurū,id mihi ꝑgratū,ꝑq; iucundū erit.Q; me in eadem epiſtola,ſicut ſępe antea,cohortaris ad ambitionē,& ad laborem,faciam equidem , ſed q̄n viuemus?Quarta epiſtola mihi reddita eſt Id.Septemb.quam ad.IIII.Id.Sextil.ex Britannia dederas.In ea nihil ſane erat noui,p̄ter Erigonam: quā ſi ab Appio acceꝑro,ſcribā ad te qd ſentiā,nec dubito,quin mihi placitura ſit:& qđ præterii de eo , qđ ſcripſiſti de Milonis plauſu ſcripſiſſe ad Cæſarem.Ego vero facile patior,ita Cęſarem æſtimare,illum q̄maximum fuiſſe plauſum,& prorſus ita fuit:& tamen ille plauſus,qui illi datur, quodāmodo nobis videt̄ dari.Reddita eſt etiam mihi ꝑuetus epiſtola,ſed ſero allata,in qua de æde Telluris, & de porticu Catuli me admones:fit vtrūq; diligenter.Ad Telluris quidem etiā tuam ſtatuā locaui.

Ad Telluris.
Suppeditat
Faſtigia.

Item de hortis,quod me admones,nec fui vnq̄ valde cupidus,& nūc domus ſuppeditat mihi hortorum amœnitatem.Romam cum veniſſem ad.XIII.Calend.Octob.abſolutum offendi in ędibus tuis tectum:qđ ſuper conclauia non placuerat tibi eſſe multorum faſtigiorum, id nunc honeſte vergit in tectum inferioris porticus.Cicero noſter,dum ego adſum,non ceſſauit apud Rhetorem.De eius eruditione qđ labores,nihil eſt,quoniam ingenium eius noſti,ſtudiū ego video:cætera eius ſuſpicio,vt me putem p̄ſtare debere.Gabiniū tres adhuc factiones poſtulant.L.Lentulus Flaminis filius,qui iam de maieſtate poſtulauit.Titi⁹ Nero cū bonis ſubſcriptoribus.C.Mēmius Tribunus Plebis cū L.Capitone ad Vrbē acceſſit ad.XII. Calenda.Octob.Nihil turpius,nec deſertius.Sed his iudiciis nihil audeo confidere,ꝙ Cato non valebat.adhuc de ꝑcuniis reꝑtundis non erat poſtulatus. Pomꝑius a me valde contēdit de reditu in gratiam,ſed adhuc nihil profecit:nec ſi vllā partem libertatis tenebo,proficiet.Tuas literas vehementer expecto.Quod ſcribis,te audiſſe in candidatorum conſulariū

Coitio candidatorum

coitione me interfuiſſe,id falſum eſt.Eiuſmodi enim pactiōes in ea coitione factæ,quas poſt ea Memmius patefecit,vt nemo bonus intereſſe debuerit.& ſimul mihi cōmittendū nō fuit, vt his coitionibus intereſſem,q̄bus Meſſala excluderet̄:cui quidem vehemēter ſatiſfacio rebus omnibus,vt arbitror,etiam Memmio.Domitio ipſi multa iam feci,quæ voluit, quæq; a me ꝑtiuit.Scaurum beneficio defenſionis valde obligaui,adhuc erat valde incertum, & q̄n comitia,& qui Conſules futuri eſſent.Cum hanc iam epiſtolam complicarem,tabellarii a vobis venerunt ad.XI.Calend.Septemb.viceſimo die.O me ſollicitum,quantū ego dolui in Cęſaris ſuauiſſimis literis. ſed quo erant ſuauiores,eo maiorē dolorē illius ille caſus afferebat. Sed ad tuas venio literas.Primum tuā remanſionē etiā,atq; etiā probo,p̄ſertim cum,vt ſcribis,cū Cęſare cōmunicaris.Oppiū miror quicq̄ cum Publio.mihi eñ non placuerat.Qđ interiore epiſtola ſcribis,me Id.Septemb.Pomꝑio legatūiri,id ego nō audiui,ſcripſiq; ad Cæſarē Vibuliū Cęſaris mādata de mea māſione ad Pōpeiū ꝑtuliſſe,nec ad Oppiū quo conſilio. q̄q̄ Oppiū ego tenui,ꝙ priores partes Bibuli erant.cū eo enim coram Cęſare egerat,ad

Cęſarianus nūc Cicero

Oppiū ſcripſerat.Ego vero nullas δευτέρας φροντίδας habere poſſum in Cæſaris rebus.Ille mihi ſecundū te,& liberos noſtros ita eſt,vt ſit pene par:videor id iudicio facere,iā eñ debeo, ſed tñ amore ſum incenſus.Cū ſcripſiſſem hæc infima,quæ ſunt mea manu, venit ad nos Cicero tuus ad cœnā,cum Pōponia foris cœnaret,deditq; mihi epiſtolam legēdā tuā,quā pau

lo ante acceperat ab Ariſtophaneo meo,valde mehercule & ſuauẽ,& grauẽ,qua ſum admo
dũ delectat⁹.Dedit etiã alterã illã mihi,qua iubes eũ mihi eſſe affixũ tãq̃ magiſtro. Qꝫ illũ
epiſtolę illę delectarũt?q̃ me?Nihil puero illo ſuauius,nihil noſtri amãti⁹.Hęc inter cœnam
Tironi dictaui,ne mirere alia manu eſſe.Annali literę tuę ꝑgratę fuerũt,ꝙ & curares de ſe di
ligẽter,& tamẽ cõſilio ſeueriſſimo iuuares.P.Seruili⁹ pater,ex literis quas ſibi a Cęſare miſ
ſas eſſe dicebat,ſignificat valde te ſibi gratũ feciſſe,ꝙ de ſua volũtate erga Cęſarẽ humaniſ
ſime,diligẽtiſſimeq; locutus eſſes.Cũ Romã ex Arpinati reuertiſſem,dictũ mihi eſt Hippo-
damum ad te ꝓfectũ eſſe.Nõ poſſum ſcribere me miratũ eſſe illũ tã inhumaniter feciſſe,vt ſi
ne meis literis ad te ꝓficiſceret:illud ſcribo,mihi moleſtũ fuiſſe.iã eñ diu cogitauerã,ex eo
qđ tu ad me ſcripſeras,vt ſi qd eſſet,qđ ad te diligẽtius ꝑferri vellẽ,illi darem:ꝙ mehercule
hiſce literis,quas vulgo ad te mitto,nihil fere ſcribo,qđ ſi in alicuius manus inciderit,mole
ſte ferendũ ſit.Minutio me,& Saluio,& Labeoni reſeruabã.Labeo autẽ tarde ꝓficiſcetur,aut
hic manebit.Hippodamus, ne nũc qdẽ qd velim rogauit.T.Pinari⁹ amabileis ad me de te li
teras mittit:ſe maxime literis,ſermonibus,cœnis deniq; tuis delectari.Is homo ſemꝑ me de
lectauit,fraterq; eius mecũ eſt multũ:quare vt inſtituiſti,cõplectere adoleſcentẽ.Qꝫ multos
dies epiſtolã in manibus habui ꝓpter cõmorationẽ tabellariorũ,ideo multa cõiecta ſunt, ali Coniecta.
ud alio tẽpore,velut hoc.T.Annius mihi ſępe iã dixit,ſeſe tibi,Suburbanũ,ſi qđ inueniſſet, Suburbanũ
nõ dubitaturũ eſſe emere.In eius ſermone ego vtrũq; ſoleo admirari,& te de Suburbano
emendo, cũ ad illũ ſcribas,nõ modo ad me nõ ſcribere,ſed etiã aliã in ſentẽtiã de Suburbio Suburbiũ.
ſcribere:& cũ ad illũ ſcribas,nihil te recordari de ſe de epiſtolis illis, quas in Tuſculano ei⁹
mihi oſtendiſti,nihil de pręceptis Epicharmi.γνῶθι πως ἄλλῳ κέχρηται. totum deniq; vultum,
animum,ſermonẽ eius,quẽadmodũ coniicio,quaſi.ſed hęc tu videris.De Suburbano cura
vt ſciam qd velis:& ſimul,ne qd ille turbet,vide.Quid ꝑterea?Quid etiã?Gabinius ad IIII.
Calen.Octob.noctu in vrbẽ introiuit,& hodie hora octaua,cũ edicto C.Alfii de maieſtate,
eũ adeſſe oporteret,cõcurſu magno,& odio vniuerſi populi ꝑne afflictus eſt.Nihil illo tur
pius,ꝓximus eſt tamẽ Piſo.Itaq; mirificũ ἐμβόλιον cogito in ſecundũ librũ meorũ librorũ
inducere,dicẽtẽ Apollinẽ in conſilio deorũ,qualis reditus duorũ Imꝑatorũ futurus eſſet,
quorũ alter exercitũ ꝑdidiſſet,alter vẽdidiſſet.Ex Britãnia Cęſar ad me Calẽ.Septẽb.dedit li
teras,quas ego accepi ad.IIII.Cal.Octob.ſatis cõmodas de Britannicis reb⁹:qbus ne admirer
ꝙ a te nullas acceperim,ſcribit ſe ſine te fuiſſe,cũ ad mare acceſſerit.Ad eas ego literas nihil
reſcripſi,ne gratulãdi qdẽ cauſa,ꝓpter eius luctũ.Te oro etiã,atq; etiã,mi frater,vt valeas.

M.T.C.Q.V.CICERONI FRATRI.S.

AD.VI.Id.Octob.Salui⁹ Oſtiã veſperi naui ꝓfect⁹ erat cũ his reb⁹,quas tibi
domo mitti volueras.Eodẽ die Gabiniũ ad populũ luculẽte calefecerat.Mẽ Luculente.
mius ſic,vt Calidio verbũ facere ꝓ eo nõ licuerit.Poſtridie autẽ eius diei q
erat tũ futurus,cũ hęc ſcribebã añ lucẽ,apud Catonẽ erat diuinatio ĩ Gabi Diuinatio.
niũ futura ĩter Mẽmiũ,& T.Neronẽ,& C.Antoniũ M.Filiũ.Putabam⁹ fore
vt Mẽmio daret, etſi erat Neronis mira cõtentio.Quid q̃ris?ꝓbe ꝑmiſ,niſi
noſter Põpeius Diis,hominibuſq; inuitis negotiũ inuertit.Cognoſce nũc hoĩs audaciam,&
aliqd in rep.ꝑdita delectare.Cum Gabinius quacũq; veniebat triũphũ ſe poſtulare dixiſſet,
ſubitoq; bon⁹ Imperator noctu vrbẽ hoſtiũ plane inuaſiſſet,ĩ Senatũ ſe nõ cõmittebat.Inte-
rim ipſo decimo die,quo ipſum oportebat hoſtiũ numerũ,& militũ renunciare,in re hęſit. In re hęſit.
ſumma infrequẽtia,cũ vellet exire,a Coſſ.retẽtus eſt:introducti publicani.Hõ cũ vndiq; a
tuis,& a me maxime vulneraretur,non tulit,& me trementi voce exulem appellauit. Hic Exiliũ Cic.
o Dii,nihil vnq̃ honorificentius nobis accidit.Conſurrexit Senatus cum clamore ad vnũ, obiectum.
ſicut ad corpus eius accederet:pari clamore,atq; impetu publicani. Quid quæris?omnes,tã
q̃ ſi tu eſſes , ita fuerũt.Nihil hominum ſermone foris clarius.Ego tamẽ teneo ab accuſan
do vix me hercule:ſed tñ teneo id,ꝙ nolo cũ Põpeio pugnare.Satis eſt qđ inſtat de Milone
id,ꝙ iudices nullos habem⁹. ἀπότευγμα formido.addo etiã maleuolẽtiã hoĩm:& timeo,ne
illi me accuſante aliqd accidat.Nec deſpero rẽ,& ſine me, & nõnihil ꝑ me cõfici poſſe.De am
bitu poſtulati ſunt oẽs,q conſulatũ petũt: a Mẽmio Domitius:a Q.Curtio bono,& erudito
adoleſcẽte, Memmius:a Q.Põpeio Meſſala: a Triario Scaurus.Magna res in motu eſt ꝓpter
ea, ꝙ aut hominũ,aut legũ interit⁹ oſtẽdit.Opera dat,vt iudicia ne fiant.Res videt ſpectare Spectare.
ad Interregnũ. Coſſ.comitia habere cupiũt,rei nolũt,& maxime Mẽmius,ꝙ Cęſaris aduentu

ſpꝫrat ſe futurū Cōſulē,ſed mirū in modū tacet.Domitiꝰ cū Meſſala certus eſſe videbatur. Scaurus refrixerat.Appius ſine lege Curiata cōfirmat ſe Lentulo noſtro ſucceſſurū,ꝗ qdem mirificus illo die(qđ pene p̄terii)fuit.Gabiniū accuſauit maieſtatis,noīa data,tū ille verbū nullū.Habes forēſia.Domi recte,& ipſa domus a redēptoribꝰ tractat̄ nō indiligēter.Vale.

Redemptores.

M.T.C.QV.CICERONI FRATRI.S.

OCcupationū mearū ſignū tibi ſit Librarii manus.Diē ſcito eē nullū,quo die nō dicā ꝓ reo.ita qcqd cōficio,aut cogito,in ambulationis fere tēpus cōfero.Negotia noſtra ſic ſe habēt.Domeſtica vero,vt volumus.Valent pueri,ſtudioſe diſcūt,diligēter docent̄,& nos,& inter ſe amāt. Expolitiones vtriuſq; noſtrū ſunt in manibus,ſed tua ad ꝑfectū.Iam res eſt ruſtica Arcani,& Laterii. Pręterea de aqua,& via nihil p̄termiſi quadā epiſtola,qn enucleate ad te ꝑſcriberē,ſed me illa cura ſollicitat,angitq; vehemēter,ꝙ dierū iā amplius.L.interuallo nihil a te,nihil a Cęſare,nihil ex iſtis locis, nō mō lr̄arū,ſed ne rumoris qdē affluxit.Me aūt iā & mare iſtuc, & terra ſollicitat,neq; deſino(vt fit in amore)ea q̄ minime volo,cogitare. Quare nō equidē iā te rogo,vt ad me de te,de rebus iſtis ſcribas(nūq̄ eñ,cū potes, p̄termittis)ſed hoc te ſcire volo,nihil fere me vnq̄ ita expectaſſe,vt cū hęc ſcribebam,lr̄as tuas.Nūc cognoſce ea,q̄ ſunt in repu.Comitiorū quotidie ſinguli dies tollunt̄ obnūciationibꝰ magna volūtate bonoꝝ oīm.tāta iuidia ſunt Coſſ.ꝓpter ſuſpitionē pactoꝝ a Cādidatis p̄miorū.Cādidati Cōſulares quattuor,oēs rei cauſę ſunt difficiles,ſed enitemur vt Meſſala nr̄ ſaluꝰ ſit,qđ ē ēt cū reliquoꝝ ſalute cōiūctū.Gabiniū de ambitu reū fecit P.Sylla ſubſcribēte priuigno Mēmio,Cęcilio Syllę filio.Cōtradixit L.Torquatꝰ,oībuſq; libētibꝰ nō obtiuit.Quęris qd fiat de Gabinio? ſciemus de maieſtate triduo.quo qdē in iudicio odio p̄mit̄ oīm generū,maxīe teſtibus cędit̄,accuſatoribꝰ frigidiſſimis vtit̄:cōſiliū variū,q̄ſitor grauis,& firmꝰ Alfius.Pōpꝫius vehemens in iudicibus rogādis.Quid futurū ſit,neſcio:locū tamē vllū in ciuitate non video:animū p̄beo ad illius pꝫrniciē moderatū,ad rerū euentū leniſſimū.Habes fere de oībꝰ rebus.Vnū illud addā.Cicero tuus noſterq; ſummo ſtudio eſt Pæonii ſui rhetoris,hominis opinor,valde exercitati,& boni:ſed noſtrū iſtituēdi genꝰ eſt paulo eruditiꝰ,& τεχνικώτερον, non ignoras.Quare neq; ego impꝫdiri Ciceronis iter,atq; illā diſciplinam volo,& ipſe puer magis illo declamatorio genere duci,& delectari videt̄.In quo quoniā ipſi quoq; fuimꝰ,patiamur illū ire noſtris itineribus:eodē eñ ꝑuēturū eſſe cōfidimus.ſed tamen ſi nobiſcū eum rus aliquo eduxerimus,in hāc noſtrā rationē,cōſuetudinēq; inducemus.Magna eñ nobis a te ꝓpoſita merces eſt,quā certe noſtra culpa nūq̄ minus aſſequemur.Quibus in locis,& qua ſpꝫ hyematurus ſis,ad me q̄diligentiſſime ſcribas,velim.Vale.

Inter ſe amant.

Arcanum.

Laterium.

Quęſitor.

M.T.C.QV.CICERONI FRATRI.S.

GAbinius abſolutꝰ eſt:omnino nihil accuſatore Lētulo,ſubſcriptoribuſq; eiꝰ infantius,nihil illo cōſilio ſordidius.Sed tamē niſi incredibilis cōtētio, & p̄ces Pōpꝫii,dictaturę etiā rumor plenus timoris fuiſſet,ipſi Lētulo nō reſpōdiſſet,ꝗ tñ illo accuſatore,illoq; cōſilio ſentētiis cōdēnatus ſit.XXII.cum LXX.tuliſſent.Eſt omnino tā graui fama hoc iudiciū,vt videat̄ reliqs iudiciis p̄iturus,& maxīe de pꝫcuniis repꝫtūdis.Sed vides nullā eſſe rēp.nullū ſenatū, nulla iudicia,nullā in vllo noſtrū dignitatē.Quid plura de iudicibꝰ? duo Prętorii ſederunt:Domitius Caluinus,is apꝫrte abſoluit vt omnes viderent:& Cato,is diruptis tabellis, de circulo ſe ſubduxit,& Pōpꝫio primus nunciauit.Aiunt nonnulli,Salluſtius itē,me oportuiſſe accuſare.Iis ego iudicibus committerē? Quid eſſem ſi me agente eſſet elapſus? Sed me alia mouerunt.Non putaſſet ſibi Pompꝫius de illius ſalute,ſed de ſua dignitate mecum eſſe certamen.In vrbem introiſſet,ad inimicitias res veniſſet:ſi cū Eſernino Samnite Pacideianus cōparatus videretur,auriculam fortaſſe mordicus abſtuliſſet,cum Clodio quidem certe rediiſſet in gratiā.Ego vero meum conſilium(ſi pręſertim nō improbas)vehementer approbo.Ille cum a me,tum ſingularibꝰ meis ſtudiis ornatus eſſet,tumq; ego illi nihil deberē, ille mihi omnia,tamē in rep.me a ſe diſſentientem non tulit,(Nihil dicam grauius)& minꝰ potens eo tempore,quid in me florentem poſſet,oſtendit.Nunc,cum ego ne curem quidem multum poſſe,Res quidem P.certe nihil poſſit,vnus ille omnia poſſit,cum illo ipſo contenderem? ſic enim faciendum fuiſſet.Non exiſtimo te putare id mihi ſuſcipiendum fuiſſe. Alterutrum,inquit idem Salluſtius,defendiſſes,idq; Pompꝫio contendenti dediſſes,etenim vę

hementer orabat.Lepidum amicũ Salluſtium,qui mihi aut inimicitias putet ꝑiculoſas ſub
eundas fuiſſe , aut infamiam ſempiternã.Ego vero hac mediocritate delector,ac mihi illud
iucundũ eſt,ꝙ cũ teſtimoniũ ſecundũ fidẽ & religionẽ grauiſſime dixiſſem,reus ſe dixit ſi in
ciuitate licuiſſet ſibi eſſe,mihi ſe ſatiſfacturũ,neqꝫ me qcq̄ interrogauit.De verſibus , quos
tibi a me ſcribi vis,deeſt mihi quidẽ opera,q̄ nõ modo tẽpus,ſed etiã animũ vacuũ ab omni
cura deſiderat,ſed abeſt etiã ἐνθουσιασμός.non eñ ſumus omnino ſine cura veniẽtis anni,et
ſi ſumus ſine timore.Simul & illud,(ſine vlla mehercule ironia loquor)tibi iſtius generis in
Aptior ad verſus Q. frater.
ſcribendo priores parteis tribuo,q̄ mihi.De Bibliotheca tua gręca ſupplenda,libris cõmutã
dis,latinis cõparandis,valde velim iſta cõfici,pręſertim cũ ad meũ quoqꝫ vſum ſpectent. Sed
ego mihi ipſi iſta ꝑ quẽ agã,nõ habeo:neqꝫ eñ venalia ſunt,q̄ qdẽ placeãt,& cõfici niſi ꝑ
hominẽ & ꝑitũ,& diligentem nõ poſſunt.Chryſippo tamẽ imꝑabo,& cũ Tyrãnione lo-
quar.De phyſico qd egerit Scipio,quęrã:qđ videbit̃ rectũ eſſe,curabo.De Aſcanione tu ve
ro qđ voles,facies,me nihil interpono.De ſuburbano ꝙ nõ ꝓꝑas,laudo,vt tu habeas hor
tor.Hęc ſcripſi ad.VIII.Calen.Nouẽb.quo die ludi cõmittebant̃ , in Tuſculanũ ꝓficiſcens,
ducenſqꝫ mecũ Ciceronẽ meũ in ludũ diſcendi nõ luſionis.ea re nõ lõgius q̄ vellẽ, ꝙ Põpti
Ludus diſcendi.
no ad triumphũ ad.III. Nonarũ Nouemb.volebã adeſſe.etem̃ erit neſcio qd negotioli. Nã
Ludꝰ luſiõis
Cato,& Seruilius Prętores ꝓhibituros ſe minant̃,nec qd poſſunt,ſcio.Ille eñ & Appiũ Coſ.
Negotiolũ.
ſecum habebit,& Pręrores,& Tr.Ple.ſed minatur tamen in primis,quæ ἄκρη πνέων Q.Scęuo
la.Cura mi ſuauiſſime,& chariſſime frater,vt valeas.

M.T.C.Q.V.CICERONI FRATRI.S.

QVod quęris qd de illis libris egerim,quos cũ eſſem in Cumano ſcribere in
ſtitui,nõ ceſſaui,neqꝫ ceſſo,ſed ſępe iã ſcribẽdi totũ cõſiliũ,rationẽqꝫ muta
uí.Nã iã duobus feci libris:in qbus nouẽdialibus iis feriis,q̄ fuerũt Tudi-
Nouendiales feriæ.
tano,& Aquilio Coſſ. ſermo eſt a me inſtitutꝰ Aphricani paulo ante mor
tem,& Lęlii Phili,Mãliiqꝫ Tuberonis,& Lælii generorum Fãnii,& Scęuolę.
Sermo autẽ in nouẽ & dies,& libros diſtributus de optimo ſtatu ciuitatis,
& de optimo ciue.Sane texebat̃ opus luculẽter,hominũqꝫ dignitas,aliquãtũ orationi põde
Luculenter Salluſtius.
ris afferebat.Hi libri cũ in Tuſculano mihi legerent̃ audiente Salluſtio,admonitus ſum ab
illo,multo maiore auctoritate illis de rebus dici poſſe,ſi ipſe loquerer de rep.pręſertim cum
De rep. Cicerõi loquẽdũ fuiſſe.
eſſem nõ Heraclides Põticus,ſed conſularis,& is,qui in maximis verſatꝰ in rep.rebꝰ eſſem.
quę tam antiquis hominibꝰ attribuerem,ea viſu mirifica eſſe. Oratorum ſermonem in illis
noſtris libris,quid eſſet de ratione dicẽdi,belle a me remouiſſe,ad eos tamen retuliſſe,quos
De oratore libri.
ipſe vidiſſem.Ariſtotelem deniqꝫ,quę de rep.& pręſtante viro ſcribat,ipſum loqui.Cõmouit
me,& eo magis,ꝙ maximos motus noſtrę ciuitatis attingere nõ poterã,ꝙ erant inferiores,
q̄ illorum ætas,qui loquebantur.Ego autem id ipſum tum erã ſecutus,ne in noſtra tempo
ra incurrens offenderem quempiam.Nunc & id vitabo,& loquar ipſe tecum, & tamen illa
q̄ inſtituerã,ad te,ſi Romam venero,mittam.Puto enim te ęſtimaturũ a me libros illos non
ſine aliquo meo ſtomacho eſſe relictos.Cęſaris amore,quẽ ad me ꝑſcribit,vnice delector:ꝓ
miſſis iis quę oſtendit,nõ valde ꝑndeo,nec honores ſitio,nec deſidero gloriã,magiſqꝫ eius
voluntatis ꝑpetuitatẽ,q̄ promiſſorũ exitũ expecto.viuo tamen in ea ambitione,& labore,tã
q̄ id qđ nõ poſtulo,expectem.Quod me de faciendis verſibus ro gas,incredibile eſt mi frater
q̄ egeam tẽpore,nec ſane ſatis commoueor animo ad ea quę vis canenda ἄμπωτις.Ad ea ve
ro,quę ipſe ego ne cogitando quidem conſequor,tu qui omneis iſto eloquẽdi,& exprimẽdi
genere ſuꝑaſti,a me ꝑtis?Facerẽ tamen vt poſſem,ſed(qđ te minime fugit)opus eſt ad poe
Poema qđ exigat.
ma quadã animi alacritate,quã plane mihi tẽpora eripiũt.Abduco equidẽ me ab omni reip.
cura,dedoqꝫ literis,ſed tamẽ indicabo tibi,qđ mehercule in primis te cęlatũ volebã. Angor
mi ſuauiſſime frater,angor,nullam eſſe rempub.nulla iudicia,noſtrumqꝫ hoc tempus ętatis,
qđ in illa auctoritate Senatoria florere debet,aut forenſi labore iactari,aut domeſticis literis
ſuſtentari. Illud vero quod a puero adamaram , Αἰεὶ ἀρίστευειν, καὶ ὑπείροχον ἔμμεναι ἄλλων,
totum occidiſſe:inimicos a me partim non oppugnatos,partim etiã eſſe defenſos:meũ non
modo animũ,ſed ne odiũ qdẽ eſſe liberũ:vnũqꝫ ex oĩbus Cęſarẽ eſſe inuentũ,q me tãtũ,quan
tum ego vellẽ,amaret,aut etiã(ſicut alii putãt)hũc vnũ eſſe,q vellet. Quorũ tamẽ nihil eſt
eiuſmodi,vt ego me multa conſolatione quotidie leniam,ſed illa erit conſolatio maxima,ſi
vna erimus,nunc ad illa vel grauiſſimum accedit tui deſideriũ.Gabinium ſi, vt Pãſa putat

oportuiſſe,defendiſſem,cõcidiſſem q illũ oderũt.Ii ſunt toti ordine s:ꝑpter quẽ oderunt,me
ipſum odiſſe cœpiſſent.Tenui me,vt puto,egregie,tãtũ vt facerẽ,quãtũ oẽs viderẽt.Et in oĩ
Tyrannio. ſumma,vt mones,valde me ad otiũ,pacẽq; cõuerto.De libris,Tyrãnio eſt ceſſator,Chryſip-
Ceſſator. po dicã,ſed res operoſa eſt,& hoĩs perdiligẽtis.Sentio ipſe,q in ſummo ſtudio nihil aſſequor.
Latini libri De latinis vero quo me vertã,neſcio,ita mẽdoſe & ſcribunt,& veneũt.ſed tñ qđ fieri pote-
mendoſi. rit,nõ negligã.Cerbrius,vt ante ad te ſcripſi,Romę eſt,& q oĩa adiurãt,debere tibi valde re
nunciant.Ab Aeratio puto confectum eſſe,dum abſum.Vale.

M.T.CICERO Q V.CICERONI FRATRI.S.

QVattuor Tragœdias.xvi.dieb⁹ abſoluiſſe cũ ſcribas,tu qcq̃ ab alio mutua-
†πλέον. ris,& † χλέον quęris?cũ Electram,& Troadam ſcripſeris,ceſſator eſſe noli,&
γνῶθι σε- illud γνῶθι σεαυτὸν noli putare ad arrogãtiam minuendã ſolũ eſſe dictũ,verũ
αυτόν. etiam,vt bona noſtra norimus.Sed & iſtas,&†Erigoniã mihi velim mittas.
†Erigonã. Habes duas epiſtolas proximas.Vale.

M.T.C.Q V.CICERONI FRATRI.S.

ROmę,& maxĩe Appia ad Martis,mira ꝑluuies.Craſſipedis ambulatio abla-
Piſcina pu. ta,horti,tabernę plurimę.magna vis aquę vſq; ad Piſcinã publicã. Viget
illud Homeri. ἤματ᾽ ὀπωρινῷ,ὅτε λαβρότατον χέει ὕδωρ ζεὺς,ὅτε δή γ᾽ ἄνδρεσσι κο
Garrinus. τεσσάμενος χαλεπήνῃ.cadit enim in abſolutionem Garrini. Sed hoc nõ cura
re decreui.Romam cum venero,quę perſpexero,ſcribã ad te,& maxime de
Dictatura,& ad Labienũ,& ad Ligurium literas dabo.Hanc ſcripſi ante ad
Lychnus Lychnum ligneolum,qui mihi erat periucundus,ꝙ eum te aiebant,cum eſſes ſanæ mentis,
ligneolus. curaſſe faciendum.Vale mi ſuauiſſime,& optime frater.

M.T.C.Q V.CICERONI FRATRI.S.

SVperiori epiſtolę qđ reſpondeã,nihil eſt,q̃ plena ſtomachi,& querelarũ eſt.
quo in genere alterã quoq; te ſcribis pridie Labieno dediſſe,q adhuc nõ ve
nerat.Deleuit eñ mihi omnẽ moleſtiã recẽtior epiſtola.Tãtũ te & moneo,
Recordere & rogo,vt in iſtis moleſtiis,& laborib⁹,& deſideriis recordere cõſilium no-
conſilium. ſtrum qđ fuerit ꝑfectionis tuę.Nõ eñ cõmoda q̃dã ſeq̃bamur,parua,ac me
diocria.Quid eñ erat qđ diſceſſu noſtro emendũ putaremus? Pręſidiũ fir-
miſſimum petebamus ex optimi,& potẽtiſſimi viri beneuolẽtia ad omnẽ ſtatũ noſtrę digni
tatis.Plura ponunt in ſpe q̃ ĩ pecuniis,reliqua ad iacturã ſtruent.Quare ſi crebro referes ani
mum tuũ ad rationẽ & veteris cõſilii noſtri,& ſpei,facilius iſtos militię labores,cęteraq; q̃ te
Neq; dũ ꝑ offendũt,feres:& tamẽ,cũ voles,depones.Sed eius rei maturitas,neq; dũ venit,& tamẽ iã ap
necdum. propinquat.Etiã illud te admoneo,ne qd vllis literis cõmittas,qđ ſi ꝑlatũ ſit,moleſte feram⁹.
Multa ſunt q̃ ego neſcire malo,q̃ cũ aliquo ꝑiculo fieri certior.Plura ad te vacuo aĩo ſcribã,
cum(vt ſpero)ſe Cicero meus belle habebit.Tu velim cures,vt ſciã qbus nos dare oporte-
at eas,quas ad te deinde literas mittem⁹:Cęſaris ne tabellariis,vt is ad te ꝓtinus mittat, an
Neruii. Labieno.Vbi eñ iſti ſint Neruii,& q̃ lõge abſint,neſcio.De virtute,& grauitate Cęſaris,quã
in ſummo dolore adhibuiſſet,magnã ex epiſtola tua accepi voluptatem. Qꝫ me inſtitutum
ad illũ poema iubes ꝑficere, etſi diſtentus cũ opera,tũ animo ſum multo magis,quoniam ta
men ex epiſtola quã ad te miſerã,cognouit Cęſar me aliqd eſſe exorſum,reuertar ad inſtitu-
tum,idq; perficiã his ſupplicationũ otioſis diebus.quibus Meſſalã iam noſtrum reliquoſq;,
moleſtia leuatos vehementer gaudeo:eumq;,ꝙ certum Coſ.cum Domitio numeraris,nihil
a noſtra opinione diſſentis.Ego Meſſalam Cęſari pręſtabo.Sed Memmius in aduentu Cęſa-
ris habet ſpem,in quo illum puto errare:hic quidem friget.Scaurum autem iampridem Põ
peius abiecit.res prolatę.ad interregnum comitia adducta. Rumor dictatoris iniucũdus bo
nis:mihi etiam magis,quę loquuntur.Sed tota res & timetur,& refrigeſcit.Pompeius plane
ſe negat velle,antea ipſe mihi non negabat.Hircius auctus fore videtur.O Dii q̃ ineptus, q̃
Amãs ſi- ſe ipſe amans ſine riuali.Craſſum Iunianum hominem mihi deditum per me deterruit:ve-
ne riuali. lit,nolit,ſcire difficile eſt.Hircio tamen agente nolle ſe non probabit.Aliud hoc tempore de
Quidem rep.nihil loquebantur:agebatur quidem certe nihil.Serrani Domiſtici filii funus perluctuo
certe. ſum fuit,ad.IIII.Cal.Decẽb.Laudauit pater ſcripto meo.Nũc de Milone.Põpeius ei nihil tri
buit,& oĩa Guttę:dicitq; ſe perfecturũ,vt in illo Cęſar incumbat.hoc horret Milo,nec iniu
ria,& ſi ille dictator factus ſit,pene diffidit.Interceſſorem Dictaturę ſi iuuerit manu,& præ

fidio ſuo,Pompeiũ metuit īimicũ.ſi nõ iuuerit,timet ne ꝑ vim ꝑferaṫ.Ludos apparat magni
ficẽtiſſimos, ſic inquã vt nemo ſumptuoſiores.ſtulte bis terq; nõ poſtulatꝰ,vel q̄a munus ma
gnificum dederat,vel q̄a facultates nõ erãt,vel q̄a magiſter,vel q̄a potuerat magiſtrũ ſe nõ
Aedilẽ putare.Omnia fere ſcripſi.Cura mi chariſſime frater,vt valeas.De Gabinio nihil fu-
it faciendũ iſtorũ,quę amãtiſſime cogitata ſunt.τότε μοι χάνοι.feci ſumma cum grauitate,vt
oẽs ſentiãt,& ſumma cũ lenitate,q̄ feci.illũ neq; vrſi,neq; leuaui.teſtis vehemẽs fui: pręterea — Vrſi,ab
quieui.Exitũ iudicii fœdũ,& ꝑnicioſum leuiſſime tuli.Quod quidẽ bonũ mihi nũc deniq; — vrgeo.
redundat,vt his malis reip.licẽtiaq; audaciũ qua ante rũpebar,nũc ne mouear quidẽ. Nihil
eſt ẽm ꝑditius his hominibus,his tẽporibus.Itaq; ex repu.nihil iã cogi poteſt.Cur ſtoma- — Perditius.
cher neſcio.Literę me,& ſtudia noſtra,& otiũ,villęq; delectãt,maximeq; pueri noſtri. Angit
vnus Milo,ſed velim finẽ afferat Cõſulatus.In quo enitar,nõ minus q̄ ſum eniſus in noſtro.
Tuq; iſtinc,q̄d facis,adiuuabis.De quo cętera(niſi plane vis eripuerit)recte ſunt.de re fami
liari timeo. ὁ δὲ μαίνεται οὐκ ἔτ᾽ ἀνεκτῶς,qui ludos HS.CCC.cõparet.cuiꝰ in hoc vno confide
rantiã, & ego ſuſtinebo,vt potero,& tu.vt poſſis,eſt tuorũ neruorũ.De motu tẽporũ veniẽ
tis anni nihil te intelligere voluerã domeſtici timoris,ſed de cõmuni reipu.ſtatu.in quo eti
am ſi nihil ꝓcuro,tamẽ nihil curare vix poſſum.Q̄ʒ autẽ te velim cautũ eſſe in ſcribẽdo ex
hoc coniicito,ꝙ ego ad te ne hęc quidẽ ſcribo,quę palã in rep.turbanṫ,ne cuiuſq̄ animum
meę literę interceptę offendãt.Quare domeſtica cura te leuatũ volo.In rep.ſcio q̄ ſollicitus
eſſe ſoleas.Video Meſſalã noſtrũ Coſ.ſi ꝑ Interregẽ,ſine iudicio:ſi ꝑ Dictatorem,tamẽ ſine
ꝑiculo.odii nihil habet,Hortẽſii calor multũ valebit.Gabinii abſolutio lex impunitatis — Hortenſii
putatur ἐν παρέργῳ.De Dictatore tamẽ actũ adhuc nihil eſt.Pompeius abeſt.Appius miſcet. — calor.
Hircius ꝑparat.multi interceſſores numeranṫ.populus nõ curat.principes nolũt.ego q̄eſco.
De mancipiis,q̄d mihi polliceris,valde te amo:& ſum equidẽ,vti ſcribis,& Romę,& in præ
diis infrequens.Sed caue,amabo, q̄cq̄,q̄d ad meũ cõmodũ attineat,niſi maximo tuo cõmo-
do,& maxima tua facultate mi frater cogitaris.De epiſtola Vatinii riſi.ſed me ab eo ita ob
ſeruari ſcio,vt eius iſta odia nõ ſorbeã ſolũ,ſed etiã concoquã.Q̄d me hortaris vt abſoluã, — Sorbere.
habeo abſolutũ ſuaue mihi q̄dẽ,vt videṫ,ἔπος ad Cęſarẽ,ſed q̄ro locupletẽ tabellariũ accipi — Concoqui.
at.q̄d ego nactus,q̄d,ſi Cęſare imperatore iter ex Gallia tutũ nõ fuit?quid,ſi cæmentũ bonũ
non haberẽ,deturbẽ ædificiũ?q̄d quidẽ quotidie mihi magis placet:in primiſq; inferior por
ticus,& eius Cõclauia fiunt recte.De Arcano,Cęſaris opus eſt,vel mehercule etiã elegãtio- — Arcanum.
ris alicuius:imagines ẽm iſtę,& palęſtra,& piſcina,& multorũ Philotimorũ eſt,nõ Diphilo — Philotimi
rum.ſed & ipſi ea adhibebimus,& mittemus,& mãdabimus.De Felicis teſtamẽto tũ magis — nõ Diphili
quererere,ſi ſcias.Duas ẽm tabulas ſe putauit obſignare,in q̄bus in vnciis firmiſſimũ.Tenes
vero lapſus eſt ꝑ errorẽ,& ſuũ & Sicurę ſerui non obſignauit:quas noluit,eas obſignauit.
ἀλλ᾽ οἰμωζέτω nos modo valeamus.Ciceronem & vt rogas,amo,& vt meretur,& vt debeo.
Dimitto autẽ a me,& vt a magiſtris ne abducã,& ꝙ mater Porcia nõ diſcedit,ſine qua eda-
citatem pueri ꝑtimeſco.ſed ſumus vna tamen valde multum. Reſcripſi ad oĩa,mi ſuauiſ
ſime,& optime frater. Vale.

M.T.CICERO OCTAVIO.S.

SI ꝑ tuas legiones mihi licitum fuiſſet,quę nomini meo,Populoq;
Romano ſunt inimiciſſimę,venire in Senatũ,coramq; de repub.diſ
putare,feciſſem,neq; tam libenter,q̄ neceſſario.nulla enim remedia
quæ vulneribus adhibentur,tam faciunt dolorem,q̄ quæ ſunt ſalu
taria.Sed quoniam cohortibus armatis circumſeptus Senatus,ni-
hil aliud vere poteſt decernere,niſi timere,ĩ Capitolio ſigna ſunt,
in vrbe milites vagantur,in Campo caſtra ponuntur,& Italia tota
legionibus ad libertatem noſtram conſcriptis,ad ſeruitutem addu
ctis,equitatuq; exterarum nationum detinetur,cedam tibi in præ-
ſentia foro,curia,& ſanctiſſimis deorũ immortaliũ tẽplis, in q̄bꝰ re
uiuiſcẽte iã libertate,deinde rurſus opp̄ſſa,Senatus nihil conſulit,timet multa,aſſentiṫ oĩa.
Poſt ẽt paulo tẽporibꝰ ita poſtulãtibꝰ,cedã Vrbe,quã ꝑ me cõſeruatã,vt eẽt libera,ĩ ſeruitu